

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ БЕЗРОБІТТЯ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ

В умовах переходу України до ринкових відносин однією з найактуальніших виявилася проблема безробіття. Сьогодні вона загострюється все більше, торкаючись інтересів кожного працівника, кожного працездатного громадянина. Безробіття несе в собі економічні, демографічні та соціальні втрати для суспільства.

Безробіття – невід’ємний елемент ринку праці, соціально-економічне явище, при якому частина робочої сили не зайнята у виробництві товарів та послуг [1].

У реальному економічному житті безробіття виступає, перевищенням пропозиції робочої сили над попитом. Безробіття вважається, з одного боку, важливим стимулятором активності працюючого населення, а з іншого – великим суспільним лихом. Високий рівень безробіття призводить до економічних втрат, соціальної напруги і погіршення рівня життя людей.

Проблемами функціонування ринку праці, механізму його дії, причини виникнення безробіття знайшли висвітлення в працях науковців різних економічних шкіл: В.Петті, А.Сміта, Д.Рікардо, Дж. Міля, Ж.-Б. Сея, А.Маршала, А.Пігу, К.Маркса, Дж. М. Кейнса, Дж.Тобіна, І.Фішера, А.М.Оукена; в дослідженнях вчених економістів та соціологів: С.І. Бандура, З.П. Бараник, Д.П.Богині, І.К. Бондар, В.С. Васильченка, М.І.Долішнього, С.М.Злупко, Р.В.Капелюшнікова, А.В. Кашепова.

Якщо розглядати безробітних за класифікацією Міжнародної організації праці, то це є особи, зареєстровані на біржі праці, які активно шукають роботу. Тимчасово звільнені й ті, хто має намір приступити до роботи протягом 30 днів, вважаються безробітними, якщо вони і не виконують другої вимоги щодо активних пошуків роботи.

Метою роботи є дослідження стану безробіття населення в Україні.

Критеріями розмежування видів безробіття, як правило, є причина її виникнення та довготривалість. Основними видами безробіття є: фрикційна, структурна і циклічна [3]

Показник рівня безробіття розраховується як відношення кількості офіційно зареєстрованих повністю безробітних до кількості працездатного населення.

Рівень зареєстрованого безробіття в Україні представлено на гістограмі (рис. 1)[2].

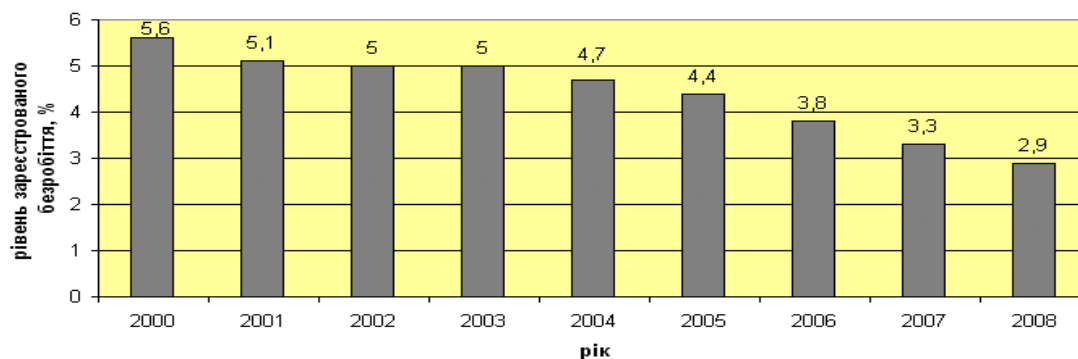

Рис. 1. Рівень безробіття населення України

За даними рисунка 1 можна зробити висновок, що найвищий рівень зареєстрованого безробіття є у 2000 та 2001 роках. У продовж восьми років цей показник зменшується. Якщо зрівняти 2000 і 2008 роки, видно, що рівень зареєстрованого безробіття зменшився на 2,7%.

Для подальшого аналізу безробіття розглянемо, рівень безробіття населення за віковими групами по методології Міжнародної організації праці (рис. 2)[2].

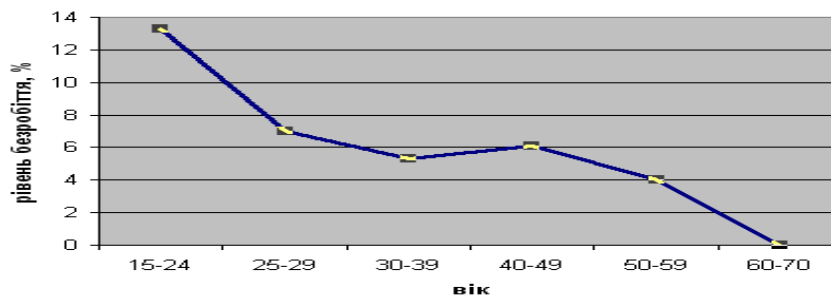

Рис. 2. Рівень безробіття населення (за методологією МОП) за віковими групами у 2008 році

З рис. 2, видно, що найвищий рівень безробіття є серед населення, які знаходяться у віці від 15 до 24 років, таким чином можна зробити висновок, що вагоме значення у рівні безробіття відіграє молодь. Найнижчий рівень безробіття є у населення яке перебуває у віці від 50 до 59 років.

Розглянемо навантаження безробітного населення на 10 вільних робочих місць, яке визначається відношенням чисельності безробітних до чисельності вакантних робочих місць. (табл. 1)[2].

Таблиця 1

Попит та пропозиція робочої сили у 2008 році

Місяць	Кількість незайнятих громадян, які перебували на обліку в державній службі зайнятості, тис. осіб	Потреба підприємств у працівниках на заміщення вільних робочих місць та вакантних посад, тис. осіб	Навантаження на 10 вільних робочих місць (вакантних посад), осіб
Січень	691,2	175	39
Лютий	693,6	182,6	38
Березень	659,6	194,6	34
Квітень	624,1	194,7	32
Травень	592,1	205,6	29
Червень	555	207,2	27
Липень	537,5	201,8	27
Серпень	525,7	197,5	27
Вересень	538,2	198,6	27
Жовтень	560,5	177,5	32
Листопад	694,8	136,8	51
Грудень	876,2	91,1	96

З таблиці 1, можна зробити висновок, що на початок 2008 року на 10 вільних робочих місць претендувало 39 осіб, які зареєстровані в державній службі зайнятості. У продовж наступних місяців цей показник зменшувався, що свідчило про збільшення потреби підприємств у працівниках, але у кінець року коефіцієнт навантаження зріс, кількість осіб на 10 вільних місць досягла найвищого рівня - 96 осіб, що являється наслідком фінансової кризи в Україні.

Розглянемо працевлаштування не зайнятих трудовою діяльністю громадян у 2008 році (табл. 2)[2].

Таблиця 2

Працевлаштування не зайнятих трудовою діяльністю громадян у 2008 році

Місяць	Працевлаштовано, тис. осіб	Рівень працевлаштування, %
Січень	64,5	9,3
Лютий	82,4	11,9
Березень	104,6	15,8
Квітень	113,9	18,2
Травень	107,4	18,1
Червень	105,4	19

Липень	97,5	18,1
Серпень	83,1	15,8
Вересень	97,5	18,1
Жовтень	107,2	19
Листопад	68,9	9,9
Грудень	51,7	5,9

Рівень працевлаштування розраховується, як відношення чисельності незайнятих осіб, працевлаштованих державною службою зайнятості, до загальної чисельності осіб, які перебували на обліку впродовж звітного періоду.

З даних таблиці 2, видно, що найвищий рівень працевлаштування - у червні та жовтні, що свідчить про найбільшу кількість працевлаштованих осіб, які зареєстровані у державній службі зайнятості. Найнижчий рівень працевлаштованих у грудні який складає 5,9%.

Отже, статистичний аналіз безробіття населення України за 2008 рік дозволив зробити такі висновки:

по- перше, державі необхідно звернути увагу на проблеми зайнятості молоді, так як найбільшу кількість безробітного населення складають люди у віці від 15 до 24 років.

по-друге, потреба підприємств у працівниках мала, що підтверджується коефіцієнтом навантаження безробітних на 10 вакантних місць. Рівень працевлаштування у середньому за рік становить 14,9 %, що свідчить про влаштування на роботу лише шостої часті безробітного населення.

Список літератури: 1. Семигіна Т. Словник із соціальної політики:К;Вид. дім «Києво – Могиллянська академія», 2005 - 253с. 2. <http://www.ukrstat.gov.ua/>. 3. Титар О.О. Ринок праці. Конспект лекцій для студентів економічних спеціальностей усіх форм навчання. – Харків: Вид. ХДЕУ,2004.-100с.